

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**

**Csuj-Kolozsvár, St. Saron
L. Pop, (Braesai-utca) 10**

**Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
2s. N. Sz. — — 558**

**A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek jár-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza**

UJ KELET

KELET-ORSZÁGOK NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályasú-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3*50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1*50 ck

Csuj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 234. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Kiszlev 28 * 1923 december 6 Csütörtök

Hová világitanak a lángok

Nem a történelmi emlékezésben és nem is az ájtatos elmélyülésben van a zsidó ünnepek lényege. Szinte nem is ünnepek ezek a szó mai értelmében, hanem a nép nevelésére és megjavítására szánt napok. Ez a magyarázata a csodának, hogy a zsidóság száműzetésének minden szenvedését és üldözöttségét olyan erkölcsi erővel tudta elviselni, amely soha sem hanyatlott alá, ellenkezőleg időről-időre megújodott. Ez a tizenhétmillió nép, elsősorban a többi népek között és kiemelkedve minden rossznak és bűnös szenvedélynek, mégis megingathatatlanul áll a viharok között és népi összetartozásának tudata napról-napra erősebb lesz. Sőt ez a sanyargatott nép most hatalmas történelmi vállalkozásba kezd, hogy amit évszázadokkal ezelőtt elvesztett, az őshazát, születésének és vágyainak földjét ismét visszaszerezze. Ezt is csodának tekinthetjük, feltéve ha elismerjük, hogy a csodának nem kell egyuttal természetfeletti ereje lennie. Époly csoda ez, mint mikor tavasszal kihajt a virág és zöldel a mező, csoda, mint a természet örök körforgása, amely elpusztíthatatlan ifjúságában mindig megújodik. Ha a föld napkörüli pályáján a tél homályában kering és hó borítja a tájakat, jól tudjuk, hogy nemsokára jönnie kell a tavasznak. A zsidó nép is tudja és még erősebben hiszi, hogy balszerencséjének telét a boldogság tavasza fogja felváltani. A chanuka-menorák reszkető fénye eddig csak szűk gettófalakat világitott be, ma azonban megragyogtatja már előttünk a szabadság útját és bizonyosságot önt a szíveinkbe, hogy az az erő, amely egykor legyűrte a szír és görög hatalmat, még mindig él, hogy miként egykor a Hasmonaeusok maguk köré gyűjtötték az egész népet, most is legjobbjaink fáradoznak azon, hogy összegyűjtsék a népet szabadságuk kivívására. Akkor fegyverekkel folyt a harc, ma a kultúra és az erkölcsi igazság erejével.

A chanuka-ünnep visszavezet bennünket a korbá, amikor a nép vérét és vagyonát áldozta a népi életének megvédelmezésére. Csupán védekezés volt ez és nem támadás. Örök dicsősége lesz a zsidóságnak, hogy soha, még államisága legvirágzóbb korszakában sem, nyomta el az idegeket, sohasem támadott, hanem mindig a béke felett örködött, amely az emberi közösség legbecesebb kincse. Ha ma a zsidó nép vágyó tekintete ismét Palesztina felé fordul és a szétszórtait a szellemi és testi megújulásra készíti elő, ez is a béke érdekében történik. A Makkabeusok azért küzdöttek, hogy a zsidó nép megtarthassa otthonát és szokásait. A zsidó küzdelem célja ma sem egyéb. Az idők megváltoztak és az időkkel megváltoztak a harciszekők is. De nem változott meg a zsidó szellem és az a mélyseges meggyőződés, hogy az igazi megváltás csak akkor jöhet el, ha mi magunk, a magunk erejével fogunk küzdeni érte.

A zsidó nép legnagyobb része ma távol él hazájától. De a népek között, ahova száműzetett, derekasan kiveszi részét az emberiség boldogulásáért folyó munkában. Az emberi alkotás minden terén, a szellemiekben épügy mint az anyagiakban, kitorúlhatatlan nyomai vannak a zsidó munkának. Az irántunk megnyilatkozó gyűlölet és üldözés vég-eredményben nem egyéb, mint ennek a nagyszerű munkának negatív elismerése. A palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítése ezt az alkotó energiát egy új és produktívabb kifejezéshez akarja segíteni, nem önző és elzárkózó célokra, hanem az egész emberiség javára. A zsidó nép regenerálódása új, eddig nem is sejtett erőket fog felszabadítani, amelyek az összes népeknek javára válnak majd. Palesztina felépítése szorosan odatartozik ama megoldások közé, amelyek a nemzetek kiengeszteléséhez vezetnek. Nemcsak bennünket fog megszabadítani a gyűlölet és üldözés közvetlen átkától, de példát mutat majd a többieknek, miként kell életváltani a népek testvéri együttélését. A chanuka-menorák apró lángocskái a jövőnek ezt a káprázatos képét világitják meg előttünk, amely felé törekednünk és amelyért áldoznunk soha sem volt nagyobb és dicsőbb kötelesség, mint az egész emberiség vajadásának mai korszakában.

A külügyminiszter cáfolja a román-orszói politikai tárgyalásokat

Tiraspolban nem tárgyalnak politikai kérdéseket

Bukarest, december 5. Az *Uj Kelet tudósítójától.* Duca külügyminiszter ma nyilatkozott az Oroszországgal folyó tárgyalásokról. A miniszter formálisan megcáfolta a lapoknak azon jelentéseit, hogy politikai jellegű tárgyalások folynának.

Mindezek a hírek egyszerű koholmányok.

A román delegáció egy pillanatra sem tért el megszabott mandátumának keretei közül. Nem igaz az sem, hogy a moszkvai kincsről, vagy Beszarábia csatlakozásának elismeréséről tárgyalnak volna. E kérdésekről a román kormány már régen kinyil-

vánította álláspontját.

— Mondom és ismétlem — fejezte be a külügyminiszter —

szó sem volt arról, hogy Bukarestbe egy szovjet-diplomáciai delegáció jöjjön,

vagy egy román diplomáciai küldöttség utazzék Oroszországba. Bármennyire is kívánnák egyesek az Oroszországgal való normális viszony felvételét és a szabad közlekedést, mindez ki van zárva a tiraspoli tárgyalások anyagából, amely csakis az árucserre módozatairól szóló szerződésre szorítkozhatik.

Oroszországgal szemben a kisantant egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik

A belgrádi konferencia főadatai. Lengyelország felvételének feltételei. Szó sem lehet a békeszerződések revíziójáról

Bukarest, december 5. Az *Uj Kelet tudósítójától.* Mint ismeretes, a kisantant legközelebbi konferenciáját, amely januárban lesz, Belgrádba hívták össze. Fontos közgazdasági kérdéseken kívül a konferencia egyik legsúlyosabb programpontja Lengyelországnak a kisantantba való felvétele lesz.

A román kormány véleménye szerint Lengyelország felvétele különösen azért fontos, hogy az így megerősödött kisantant fellépése nyomatékosabbá váljon a nagyhatalmak előtt. Ezért Duca miniszter a legnagyobb propagandát fejt ki Lengyelország felvétele mellett, melynek feltételei a következők:

1. A génuai konferencia határozataival szemben a Cannesben megállapított program fenntartása. 2. A négy szerződő állam közötti függő gazdasági kérdések rendezése. 3. Az egyes államok függetlenségének szemelött tartásával megállapítani a kölcsönös forgalom megkönnyítését

célzó intézkedéseket. 4. Az egyes államokat közösen érdeklő ügyek közös megtárgyalása.

Értesülésünk szerint a konferencia nagy ünnepek keretében fog megnyílni. Az első teljes ülésre, melyen Nincics jugoszláv külügyminiszter fog elnökölni, egy-egy gazdasági, pénzügyi és közlekedési albizottságokat fognak kiküldeni. A tárgyalások három napig tartanak majd.

A konferencia alkalmával a résztvevő államok ünnepélyesen ki fogják jelenteni: még azt sem engedik meg, hogy a békekötések revíziója szóba kerüljön. Kérni fogják a nagyhatalmakat, hogy Európa konszolidálásának munkájában nekik is rész jusson a jövőben tartandó nemzetközi konferenciákon.

Az Oroszországgal szembeni magatartásra vonatkozólag mindenik állam egyelőre a várakozás álláspontján marad.

Marx kancellár kibékítette a szocialistákat

A birodalmi gyűlés bizalommal fogadta az új kormány bemutatkozását. Többséget kap a felhatalmazási törvényjavaslat. Nem kerül sor a Reichstag feloszlatására

Berlin, december 5. Az *Uj Kelet tudósítójától.* A birodalmi gyűlés belügyi bizottsága nyevénöt szavazattal kilenc ellenében megszavazta a felhatalmazási törvényjavaslatot. A birodalmi gyűlésen a javaslat vitája ma kezdődött meg. A talajt előzőleg már maglehetősen előkészítette a kormány. Ezt bizonyítja az a híradás, melyszerint tegnap délután jelentős fordulat állott be a német belpolitikában. Marx kancellár tárgyalásokat indított meg abban az irányban, hogy a felhatalmazási törvénnyel szembenálló ellenzéki álláspont összeegyeztethető legyen a kormányéval. A szocialdemokraták azt javasolták,

kozasokon sem vettek részt, ellene fognak szavazni a kormány javaslatának.

A felhatalmazási törvényjavaslat feletti vita megkezdése előtt történt meg

az új kormány bemutatkozása.

Marx kancellár nagy beszédben vázolta politikai programját. Harcot hirdet azok ellen, akik meg akarják szüntetni a német nép nemzeti egységét, melynek megmentésére félre kell tenni minden ellentétet, mert a birodalom amugyis őriási nehézségek előtt áll. Pénzügyi téren a kormányra olyan súlyos feladatok várnak, amilyenekre nincs példa a világtörténelemben, már pedig

a pénzügyi probléma Németország létének vagy nemlétének kérdése.

Elérkezett a legnagyobb áldozatok órája, mikor mindenkinek mindenét kell feláldozni az ország egyensúlyáért. Az egyedüli lehetséges út a felhatalmazási törvényjavaslat megszavazása, mert a kormány csakis teljes cselekvési szabadsággal tud eredményt elérni. Marx azzal fejezte be szavait, hogy az új kormány ragaszkodik a Rajna-vidékhez és a Ruhr-területhez s éppen ezek megmentése érdekében kéri a pártkérdések kikapcsolását.

A kancellár beszéde után a a pártok között tárgyalások indultak meg, hogy elkerülhető legyen a birodalmi gyűlés feloszlatása. Általános a remény, hogy a birodalmi gyűlés el fogja fogadni a felhatalmazási javaslatot és így a Reichstag feloszlatására nem kerül sor.

Holnap kinevezik a szakértői bizottságot

Róma, dec. 5. Pénteken nevezik ki a német fizetőképesség megállapítására, a külföldre menekült német tőke felkutatására és a németországi pénzügyek szanálására hivatott szakértői bizottságok tagjait.

módosítsa a kormány a felhatalmazási törvényjavaslatot

olyképen, hogy azokat a rendeleteket, melyeket a felhatalmazás alapján kibocsátanak, a birodalmi gyűlés egyik bizottsága, mint ellenőrző fórum elé terjessze.

Ezzel a javaslattal szemben a kormány hajlandó arra, hogy a felhatalmazás alapján kibocsátásra kerülő szükségrendeleteket bemutassa egy ellenőrzésre hivatott bizottságnak, mely azonban nem hozhat döntő határozatot, hanem csak tudomásulvételi joga lehet. A polgári pártok osztják a kormánynak ezt az álláspontját. A késő esti órákban

a szocialisták elfogadták a kormány által javaslatát.

Emiatt azonban a párt kebelében többen élesen kikelték emiatt, hogy a pártvezetőség hozzájárult a kompromisszumhoz s így az a helyzet állott elő, hogy a kormányválságból a szocialdemokrata párt válsága lett. Ennek ellenére a párt parlamenti frakciója mégis a felhatalmazás megadása mellett fog szavazni s így a kormány kétharmad többsége biztosnak tekinthető. A kommunisták, akik a tanács-

Személtérakodó helyre teszik át a piacot
A városi tanács határozott a piac kérdésében. Holnap keresi fel a piaci árusok kiadóit a prefektust. Egységes típusú sátrakat akarnak

(Kolozsvár, december 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a városi tanács a piacot egységesíteni akarja és olyan helyre helyezi el, ahol a város szépségét az semmi körülmények között ne zavarja. Érdeklődtünk ezügyben a Sfatul Negustorese kolozsvári vezetőségénél, ahol Muth Mihály titkár a következőket mondotta:

— Határozatot még nem kézbesítettek, de tudjuk, hogy a városi tanács elfogadta a közigazgatási bizottság javaslatát és az összes piaci sátrakat a Szent Péteri-templom mögötti személtérakodó helyre helyezi. Ezen a téren ma még tényleg sártenger van, lehetetlennek tartom, hogy nagy áldozatok árán is azt rövid idő alatt annyira helyre lehetne hozni, hogy ott venni és eladni lehessen. De semmiesetre sem nyitott sátrakban ételmiszereket. A városi tanács ezt a határozatot esztétikai és higiénia szempontból hozta meg és ezzel a határozattal ellene volt minden esztétikának és higiénának.

— Jól tudjuk magunk is, hogy a Széchenyi-téren és egyéb forgalmas helyeken álló különböző sátrak nagyon rontják a város képét, azonban mégsem kívánható, hogy a város háziasszonyai akár milyen messziről a Szent Péteri-templom mögé járjanak korán reggel, minden nap, hogy szükségleteiket beszerezzék. Néhányszor felajánlottuk már a városi tanácsnak, hogy az általuk megállapított formában és minta szerint egységes típusú sátrakat fogunk felépíteni, ami esztétikai szempontból azután nem igen hagyhat kívánnivalót maga után. Higiénikus szempontból pedig sokkal egészségesebb az asztalon levő piac, mint a Szent Péteri-templom megett levő egészségtelen levegőjű sártengerben.

— Ez a határozat háromszázötven egységtentit tesz tönkre, mert hiszen a piaci árusok nem számíthatnak arra, hogy a nagyközönség őket olyan messze és olyan egészségtelen helyen felkeresse. Tegnap délután a piaci árusok ez ügyben gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy a Sfatul vezetőségével együtt holnap délelőtt felkeresik a prefektust és tőle a határozat megmásmítását, vásárcsarnok felépítéséig a mai állapot megtartását, illetve az egységes típusú sátrak rendszerét kéri. Csodálkozom, hogy a nagyközönség nem mozdul meg, mert hiszen őket is egészen közelről érintő kérdés a piackérdés.

• Szatmáron Elefánt Gábor ur Str. Basarabilor (v. Batthyány-u.) 3. képviseli az Uj Keletet, aki ugy előfizetési, mint hirdetési ügyekben t. feleink rendelkezésére áll.

Uj bizottságot küld a magyar kormány Bukarestbe

Holnap ismét megkezdődnek a román-magyar tárgyalások. Wodianer báró nyilatkozata a tárgyalások anyagáról

(Kolozsvár, december 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékeztetes, milyen feltűnést keltett annakidején az a bukaresti híradás, hogy a magyar-román tárgyalások megszakadtak, mert Wodianer báró s a magyar delegáció másik tagja váratlanul visszautaztak Budapestre. A bukaresti lapok azzal vádolták a magyar kormányt, hogy nem is akar úszinte közeledést Romániával s a tárgyalásokkal csak a külföldi kölcsön talaját akarja előkészíteni.

Ezeket a tettevéseket most megcáfolja egy budapesti távirat, mely arról ad hírt, hogy Kress

Károly, a TEBE igazgatója, a bukaresti magyar delegáció egyik tagja szintén Budapestre utazott, mert szükségessé vált, hogy a magyar kormány a tárgyalásokhoz szükséges újabb instrukciókkal lássa el bukaresti kiküldöttét. A magyar delegáció beszámolója alapján

ujabb pénzügyi szakértőket fognak bevonni a tárgyalásokba,

akiket ma vagy holnap jelölnek ki, mert a szakértők Kressel együtt holnap utaznak vissza Bukarestbe. A kérdéseket, amelyeket a magyar és román delegációk megvitattak, négy bizottságban tárgyalják

Megkezdődött a vendéglősipar országos kongresszusa

A kongresszus állást foglal az italmérési törvényjavaslat ellen. Elmarad a miniszterek nagyváradi útja

(Nagyvárad, december 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt kezdődött meg Nagyváradon a kávéosok és vendéglősök országos kongresszusa. A miniszterek közül, akik jelezték részvételüket, senki sem jelent meg a kongresszuson, csupán megbízottakkal képviseltették magukat.

A belügyminisztert Modolea belügyi államtitkár, Marzescu minisztert Fildan miniszteri főtisztviselő, Christodorescu államtitkár Dedu Sándor nagyváradi kereskedelmi felügyelő képviselte.

Az üdvözlő beszédek

A kongresszus ülését, amelyen harminchat város delegátusai jelentek meg, Leantei elnök nyitotta meg. Beszédében üdvözölte a kongresszus résztvevőit, valamint a hatóságok vezetőit, akik teljes számban jöttek el a kongresszusra. Ezután Modolea államtitkár üdvözlő a kongresszust és eredményes munkát kíván. Caciula Miklós, a kolozsvári kamara főtájtára Kolozsvár nevében üdvözlő a kongresszust.

Biharmegye üdvözlését dr. Hodor Viktor

prefektus, Nagyvárad város üdvözlését pedig Bucico Coriolan polgármester tolmácsolta, aki örömmel fejezte ki afölött, hogy Nagyvárad városa láthatja vendégül a delegátusokat.

Az italmérési törvény egységesítése ellen

Az üdvözlő beszédek elhangzása után Décsey Auréli, a csatolt területek vendéglős- és kávéegyesületének elnöke emelkedett szólásra. Kifejtette, hogy az új italmérési törvényjavaslat a csatolt területek magas nivóju italmérési rendjét a régi rendszerrel akarja helyettesíteni. Az új törvényjavaslat az italmérési engedélyek elosztását a községek szuverén akaratától teszi függővé. Ha a javaslat törvényerőre emelkedik, úgy az italmérési engedélyek elosztása a fűszolgabírók kénye-kedvétől fog függni.

Décsey szavaihoz Leantei elnök is hozzászólt, aki mindenben osztotta Décsey nézeteit. Végül Weiner Mór (Nagyvárad) szól hozzá a kérdéshez és kívánatosnak tartja, hogy mielőbb a javaslatot a kamara elé terjesztik, a kormány kérje ki a szövetség véleményét.

Dr. Fried János, a nagyváradi kereskedelmi csarnok titkára, a városi adóilletékek ellen szólal fel és erőlyes intervenciót sürget.

Nem emelik a tisztviselők fizetését

Bukarest, dec. 5. A pénzügyminiszter megcáfolja a „Dimineata” azon hírét, hogy hatszázmillió lejt engedélyezett a tisztviselők fizetésjavítására. Egylőre lehetetlen beszélni a fizetés-emelésről, amíg az egyes minisztériumok költségvetéseit nem ismeri.

— Mit hozzon az angyal Kun Mátýástól, Cluj, Calea Victoriei 2. szám alól?
— Anyukának leveleskőzt!

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aáron Goldschmidt

Miért nem lett maga is sakter, mint az apja? És én is miért nem állok az apám pultja mögött? Miért hagyta el otthonát a mi lényünk, ahol drága kezek védelmezték és miért keres „lelkirokonságokat” keresztény szellemmel, mely viszonzásul, gyűlölködve taszít el bennünket magától? Zsidók vagyunk mi és azok is maradunk csak úgy, mint ahogy a négergyerek fekete és fekete is marad, akárhogyan is akarják „emancipálni.” Bennünket is emancipálnak éppen úgy, mint a négerket — még pedig olyan „szabadság és egyenlőség” kedvéért, amely megmérgezi valónkat. Vagy talán képesek-e ők arra, hogy valaha is el tudják feledni az emberben a zsidót? Ez a szó, hogy „zsidó”, nem áll-e ott mindig a tudatukban, mint egy elválasztó fal? A társaságban nem úgy különböztetnek, hogy a „lutheránus Petersen” „a katolikus Jensen” — de mindig úgy, hogy a „zsidó Bendixen” — ha mindjárt nem is mondják hangosan. Ha nagyon is udvariasak akarnak lenni, akkor azt mondják, hogy „izraelita” vagy „mózesvallású”, vagy — „kegyed” — „az önök népe”. Ha társaságukban vagyok és velők étkezem és például sonka kerül az asztalra, akkor a szomszédom soha se fogja elfeledni, hogy megkérdezze tőlem: „ön eszik belőle?” — „szabad megkínálnom vele?” ... Zsidó! Zsidó! Már szinte azt kell hinnem, hogy a homlokunkon hordjuk ezt a szót, mint valami bélyeget, olyan nagyon nem tudnak nem gondolni rá!

— Mindaz amit mondott, teljesen igaz. — vette át a szót Léwy, — de én már hozzászóltam, vagy talán ebben a tekintetben kevésbé vagyok érzékeny, mint maga. Elég annyi, hogy én nem törődöm különösebben vele. Ha valaki

sonkával kínál meg, hát eszem belőle, bármennyire is kételkedjek a sonkaevésre való lelki vagy faji rátermettségemben.

Jákob kimerülten és elkeseredve hallgatott és a társalgásban rövid szünet állott be.

— Hallja csak Bendixen, — mondotta végre Léwy, és arcának megvonaglásán látszott, hogy valóján mély átérés hullámzik át e pillanatban, — én nagyon is jól tudom, hogy mi közöttünk, kettőnk között nagy különbözőségek vannak. Én szegény vagyok. Én bennem, a jövőre való tekintettel, a kenyér kérdése, legyőzte azt az érzékenységet, amely az én lelkemben is meg volt, ha talán nem is olyan erősen kifejlődve, mint magában. Azonfelül a természetem is olyan mindent-könnyen-vevő és gondatlan. Maga viszont inkább kolerikus, álmódzó természet, azonfelül jómodu is — és bizony a kenyérért való gond a maga figyelmét sohasem fogja elterelni az élet egyéb nyomorúságairól. Magának határoznia kell, és pedig határoznia minden fontartás és tétovázás nélkül. Maga nem mozoghat kétféle irányban, úgy mint én, magának választani kell vagy az egyiket, vagy a másikat. Maradjon zsidó, olvadjon bele a zsidóságba, tanuljon zsidó teológiát és legyen rabbinus.

— De ez lehetetlen, — kiáltott Jákob azonnal, — hiszen meggyőződéseim ellentétben van a zsidó ceremóniák legnagyobb részével. Hát egész életemet hamisságra és képmutatásra építem? Azonkívül nem is bírok csatlakozni a zsidósághoz. A boldog együttélés első feltétele a műveltségben való egyenlőség. Ugyanilyen joggal azt is tanácsolhatná nekem, hogy valamilyen fészekben, suszterek és szabók között éljek — és ha mindjárt akármilyen szívelyesek és jólelkűek is! Vérem szereti a zsidókat. De szellemem nem tud közöttük élni. Keresztényes

szellem az — és ösztönös feltartóztatatlansággal keresi a magához hasonlót.

— Hát akkor legyen keresztény! Keresztelkedjen ki!

— Léwy! Ezt nem gondolhatja komolyan. Hogy én kikeresztelkedjem! Hogy megtagadjam multamat, gyermekésem, egész való-éneget! — hogy én kikeresztelkedjem! — Megfussak gyóván a küzdelemből. — Mert azt érzem és sohasem érztem világosabban, mint éppen most, hogy élet-halál-küzdelem ez és hogy ebben a küzdelemben valami sokkal magasabbért áll a viaskodás, mint az én jelentéktelen személyem. Ez a viaskodás a népemért folyik, halott anyám fajtájáért. Ha éppen mi, akik népünk között élők járunk a műveltségben, ha éppen mi hagyjuk el népünket, — hiszen akkor semmi se marad meg benne abból, ami a népek sava, a keresztények tulereje teljessé válnék és üldözéstik igazolást nyerne. Nem, — én meg akarok birkózni a keresztényekkel, kikényszerítem, hogy igenis az embert ösmerjék el bennem, dacára a zsidónak — és ha mindjárt bele is pusztulok ebbe a birkózásba. Én neki szentelem magam. Azonkívül, — folytatta rövid hallgatás után, és hangja mélyebb lett, tekintete maga elé meredt, — azonkívül a keresztény vallást nem tudom elismerni. Igaz, hogy a zsidóság, a civilizációval való érintkezés következtében, a feloszlás állapotába jutott és ez a feloszlási folyamat legjobban azokat marja meg éppen, akik elől haladnak. Valami féreg rág életünkön és foszlánnyá tépődünk, mert az átmenet közepette vagyunk. De a korunkbeli kereszténység szintén inog már, a hit kijózanodott a lelkekből és aggodalmasan, csaknem kétségbeesetten tapogatóznak valami új kereszténység felé. A féreg az egész korszakon ott rág és kétségbeesés gúnyaszt fölötte.

(Folyt. köv.)

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Kétszáz tásért.

(F tudósító közvetit már nyoc a beboc berek, angol sz nek min itt szerl mert ma ciák főv hölgy b tökeletes nélkül.

Eg keresők már igen lyesen t

állniok, Kí vel járul mondják nok vég kisasszon kakereső már mel Rá levelem, megkérde

Má Lutetia konyhai A szállodáj amerikai hogy a hónapig művésze étlapján nemesva Párisban szer az M gomblyu szakálla főnök. N gal fogat gig tetöt

La

A

Má

konyhája és mosog dencókbe egyik n szoba kö második az óriási karéktüzl szakácsol rem köll íróasztalla telefonnal dalma, ak óriási mu

A dik, akik mossa fel Jánosra is és lelkes dolgozik, Béa galommal poharakat várom n ebédet sze részére.

Tágl lett foglal nyok vegy nők teszik nyit vesz

Üzle

Keresztbe Lianer báró

Keresztbe magyar
Lianer báró utazott,
magyar kormány a
struiciókkal lassa
delegáció be-

fognak be-
ba,

mert a szak-
ak vissza Bika-
magyar és román
ágban tárgyalják

Zágos

Elmarad

tét pedig Bu-
olta, aki örömet
városa láthatja

gesítése ellen

isa után Décsy
és Kávés-egye-
ásra. Kifejtette,
at a csatolt te-
djét a regát-
teni. Az új tör-
ek elosztást a
függővé. Ha a
y az italmérsi
kénye-kedvé-

elnök is hozzá-
écsey nézetét.
ol hozzá a kér-
hogy mielőtt a
k, a kormány

di kereskedelmi
tek ellen szólal

Fizetését

miniszter meg-
hogy hatszaz-
viselők fizetés-
szélni a fizetés-
riumok költség-

zhatatlanságra

ztény! Keresz-

atja komolyan.

y megtagadjam

való-énemet!..

Megfussak győ-

érzem és soha-

éppen most,

hogy ebben a

gasabbért áll a

en személyem.

halott anyám

mépünk között

ppen mi hagy-

kor semmi se

népek sava, a

álnék és üldö-

én meg akarok

szertem, hogy

ennem, dacára

le is pusztulok

telem magam.

hallgatás után,

magam elé me-

ny vallást nem

zsídóság, a ci-

keztében, a fel-

eloszlási folya-

éppen, akik

életünkön és

enet közepette

ztényiség szín-

t a lelkekből

gbeesetten ta-

ég felé. A fé-

kétségbeesés

(Folyt. köv.)

an Cluj

Mosogattam a Lutetiában

Kétszáz frank, ebéd, vacsora egy hónapi mosga-
tásért. A párisi munkaközvetítő. Mit ebédel egy
világszalloda személyzete

(Páris, 1923 december hó. Az Uj Kelet
tudósítójától.) A Szajnabalparti Hatósági Munka-
közvetítő iroda kapuit kilenc órákor nyitják, de
már nyolc órákor nagy tömeg munkanélküli várja
a bebocsátást. A legkülönbébb nemzetiségű em-
berek, szerezsen hotelportások, olasz boltiszolgák,
angol szakácsok, japán inasok és magyarok, akik-
nek mindegy milyen munkát kapnak. De vannak
itt szerbek, törökök, a jó szerencsére várnak,
mert munkát kapni bizony nagyon nehéz a fran-
ciák fővárosában. Két hivatalnok: egy ur és egy
hölgy bonyolítják le a munkaközvetítést a leg-
tökeletesebb rendben, minden kifogásolni való
nélkül.

Egy napon magam is beálltam a munka-
keresők sorába. Fél kilenckor érkeztem, előttem
már igen tekintélyes embersereg várakozott, kedé-
lyesen tréfkoltak az ott posztoló rendőrrel:

— Monsieur, maguknak is sorba kell így
állniok, hogy munkához jussanak.

Kilenc órákor megkezdődik a munka. Ezré-
vel járulnak a munkakeresők az asztal elé, be-
mondják, hogy milyen munkát akarnak, a hivatal-
nok végigtutja a munkást keresők kartotékjait, a
kisasszony levelezőlapot ír a munkaadóhoz, a mun-
kakereső könyvét bevezetik egy nagy könyvbe és
már mehet is megkeresni a mindennapi kenyeret.

Rám kerül a sor. A hivatalnok átveszi ut-
levelem, átézi, figyelmesen szemügyre vesz és
megkérdi:

— Milyen munkát akar?

— Mindegy.

— Kétszáz frank, ebéd, vacsora, jó lesz?

— Igen.

Már állítják ki a levelezőlapot. Menjek el a
Lutetia szállóba, jelentkezzem Camous urnál,
konyhai segédmunkásra van szükség.

A Hotel Lutetia Páris egyik legelőkelőbb
szállodája. Éttermébe leginkább az angolok és
amerikaiak járnak, olyan horribilisek az árak,
hogy a francia egy ottani diné árából egy
hónapig dinéznek mashol. Amit a francia konyha-
művészet kreálni tud, az mind szerepel a Lutetia
étlapján és ahány idegen, — természetesen csak a
nemesvalutájú országok boldog fiait értve —
Párisban megfordul, mind ellátogat legalább egy-
szer az előkelő izléssel berendezett étterembe.

Monsieur Camous elegáns szakettes ur, a
gomblyukában néhány kitüntetés szalagja, császár-
szakála és aranykeretű cvikkere van — konyha-
főnök. Nem mondhatom, hogy túlzott bizalmas-
sággal fogadott volna, igen szigorú arccal nézett vég-
ig tetőtől talpig, amikor megkérdezte:

— Mi volt a foglalkozása otthon?

— Pincér.

Lapozgat az utlevelemben.

— Itt az van, hogy újságíró.

— A pincérek szaklapjánál dolgoztam egy ideig.

A kezemre néz, aztán azt mondja:

— A bizonyítványait hozza el délután.

Már vezet is le a konyhába. A Lutetia
konyhája két részből áll. Az első rész a szervirozó
és mosogató helyiség, a falon körül hatalmas me-
dencékben áll a mosogatóhoz szükséges víz, mind-
egyik medence felett hideg és meleg csap, a
szoba közepén széles bádoggal borított asztal. A
második terem a tulajdonképeni konyha, ebben
az óriási helyiségben tizenhat hatalmas nagy ta-
karéktűzhely körül forgolódnak a főszakácsok, al-
szakácsok és kiegészítő szakácsok tömege. A te-
rem közepén négy üvegfallal bekerített iroda,
íróasztallal, angol börgarnitúrával, házi és városi
telefonnal felszerelve, ez monsieur Camous biro-
dalma, aki innen dirigálja a Lutetia konyhájának
óriási munkáját.

A szervirozóban tizennégy kollégám műkö-
dik, akik közül egyikben, aki éppen a konyhát
mossa fel, egy igen jónevű magyar festőre, Bíró
Jánosra ismerek. Kijött Párisba, tele ambícióval
és lelkesedéssel és most a Lutetia konyhájában
dolgozik, padlót surol és mosogat.

Beállok a mosogatók közé és hallatlan szor-
galommal töröm a finom vékonymetszésű pezsgős-
poharakat. Minden percben az órát nézem, alig
várom már a delet, kíváncsi vagyok, milyen
ebédet szervíroznak a mosogató segédszemélyzet
részére.

Tágas és tiszta szobában, hosszú asztalok mel-
lett foglalunk helyet, mosogatók, inasok, szobalá-
nyok vegyesen, fehérkötényes és fejkötős kiszolgáló
nők teszik elénk a tálakat, amelyekből ki-ki any-
nyit vesz, amennyit akar. Libaaprólék rizzsel,

zsírbanpiritott burgonya (pommes frites), egy cuk-
rásütemény, sajt, félliter bor vagy egy üveg sör
és tetszésszerű mennyiségben kenyér.

Ebéd után megkezdődik újra a munka. Fel-
seprem a konyhát és az étteremből felhozott óriási
ezüsttálatat szállítom le egy liften a szuterénban
lévő nagymosogatóba, ahol télmeztelen emberek
állnak az óriási kádak előtt és mosogatják az ezüst-
neműket.

Két óráig tartó munka után egyórás szünetet ka-

Négy feleség, öt házasság és egy gyilkosság

Egy kalandos élet a bécsi bíróság előtt. Kereskedő, vendéglős, törvényszéki
alkalmazott és könyvkiadó. Megölte az ötödik feleségét

(Bécs, december 5. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A mai nap szenzációja az a törvényszéki tárgyalás,
amelynek középpontjában vádlottként az ötvenegy
éves Anton Mauthner nevű volt bírósági tisztviselő
és könyvkiadó szerepel. Mauthner negyedik felesé-
gét, akivel másodikban házasodott össze júniusban,
kicsi gyermeke személtára megfojtotta. A tárgya-
lás tartja most izgalomban Bécsset. Az újságpapok
előtt a lapok megjelenését nagy tömegek várják és
a törvényszék környékét a tárgyalás alatt a kíváncsi-
csák ezrei lepik el.

A vádirat a bűnyeg előzményeiről ezt mondja:

Egy kalandos élet

Albert Anton Mauthner multja nagyon válto-
zatos. Hat évig járt a reáliskolába, de szülei nem
adtak módot rá, hogy a tehetséges fiu akadémiai
képzetséget szerezzen. Kereskedő lett, eleinte bír-
áru-cégek alkalmazottjaként tengődött, később a
törvényszéknél irodatiszti minőségben kapott alkalm-
mazást, ahonnan azonban fegyelmi okokból elbocsá-
tották. 1903-ban első felesége tüdővészben meghalt
és még ugyanazon év decemberében másodsor is
megházasodott. Újra visszakerült a bírósághoz, ahol
azonban nem volt türelme a rendszeres munkához
és 1917-ben „Die Brücke“ címmel kiadóvállalatot
létsített. Majd amikor ez a vállalata tönkrement,
az áruforgalmi intézet alkalmazottja lett, ahonnan
a leépítés során háromszáz ezer korona végkielégi-
téssel elbocsátották. 1922 május óta nem járt
semmiféle kereset után, hanem a munkanélküliek
segélyéből élt.

A vádirat így folytatja:

Készülődés a gyilkosságra

Önzése, brutalitása és lelkiismeretlensége
miatt már az első házasságát pokollá tette. Sem-
mittevése majdnem öngyilkosságra kergette fele-
ségét, akit minduntalan felelőssé tett nyomora
miatt. Nem volt olyan csekélyke ok, ami miatt
napról-napra ne a legbrutálisabban bántalmazta
volna feleségét és gyermekeit. Reggeltől estig a
legbotrányosabb jelenetek játszódtak le a házban.
Az asszony több ízben váltni akart, de a férj, aki
attól tartott, hogy a bíróság a feleségének íteli a
lakást és a berendezést, nem akart semmiképen
sem tudni a válasról. A rendőrségek és bíróságok
állandóan Mauthnerrel voltak elfoglalva, aki több-
ször halállal fenyegette meg a feleségét. Az ass-
zony, bár félt az urától, mégse hitte, hogy gyil-
kosságra lesz bátorsága. Tudta hogy gyáva ember
és úgy vélte, inkább halálra győtri őt, sem
minthogy megölje.

Mauthner több ízben ilyen kijelentést tett:

— Aljas bestia, mutasd meg, hogy van jel-
lemed és ugorj ki az ablakon!

Vagy:

— Ha ezt a kártevőt kipusztítom, egész
biztos, hogy a bíróság telment.

— Az asszony soha sem mert lefeküdni ad-
dig, míg férje el nem aludt és soha sem feled-
kezett meg bezárni a lakás ajtaját, nehogy a
hazatérő férj álmában találja és megfojtja.

Josefin és Marianne

Ez év június tizenkettőikén hajnali három
órákor az asszony hirtelen felébred és férjét az
ágya előtt látta. Valami különös fény villogott a
szemeiből. Ezt Mauthner el is mondotta szoms-
zédainak. Másnap reggeli hat órákor Mauthner
az asszonyt valóban meggyilkolta. Az elkövetett
bűntett után jelentkezett a rendőrségen, ahol a
rendőrvossal szeretett volna beszélni. Mauthner
ugy akarta beállítani a gyilkosságot, mintha azt
beszámíthatatlan állapotban követte volna el. A
rendőrségen jegyzőkönyvbe mondta, hogy felesége
egy falórát, amelyet el akart adni, elrejtett előle.
Ez annyira dühbe hozta, hogy egészen megfede-
kezett magáról és megfojtotta. Két gyermekük, a
hétéves Marianne és annak négyéves huga Josefin,
a gyilkosság elkövetése pillanatában nyugodtan
aludt. Csak a kisebbik leány ébredt fel akkor,
amikor apja a halott asszonyt a földre dobta. A

punk. Öltözködés közben arra gondolok, hány fiatal-
ember jön ki tele reménnyel Párisba és kerül né-
hány napi éhezés után a Lutetia mosogatótermébe,
mert ott legalább megvan a mindennapi ebédje
és vacsorája. Ide kerülnek és sok-sok karrier tö-
rik ketté.

Amikor az ajtón kilépek, Camous ur utá-
nam szól:

— Kérem, a bizonyítványait okvetlenül hozza
magával. (t. i.)

gyermek csodálkozó szemekkel nézte az irtózatos
munkát és amikor a gyilkos elhagyta a lakást,
leszállt az ágyról, felkeltette néjét és azzal
együtt akarták anyjukat, akiről nem tudták hogy
halott, visszamélni az ágyba.

A vádlott koránál jóval öregebbnek látszik.
Botra támaszkodva, mint egy aggyastán vánszorog
a terembe. Kicsi, aszott alak, nyugtalanul ül a
helyén, zsebkendőjébe temeti arcát és némelykor
görcsös sirással szakítja meg a tárgyalást.

Az örökség

— Gyermekekorom mostoha körülmények között
zajlott le. Brünben éltem és nappal a reáliskolába
jártam, este egy rokonom börtületében dolgoztam.
Nyolc éves voltam, amikor apám, aki alkoholista
volt, elhagyta anyámat. Jőeszű, de rossz magavise-
letű fiu voltam, azt hiszem ez nem az én bűnöm,
hanem apámtól való örökségem. Egyébként tiszta
szívvel mondhatom, hogy ideálisan gondolkodó em-
ber voltam. Mert amikor egyidőben egy vendéglő
bérletét vállaltam, rájöttem: nem vagyok az anya-
giasság embere, felhagytam ezzel az üzlettel, tiszt-
viselőnek mentem és szabad óráimban irodalommal
foglalkoztam. Tizenkét évig voltam bírósági alkalm-
mazott. Állásomtól azért kellett megválnom, mert
kollégáim passzív rezisztenciára akartak rábírn.

Az elnök félbeszakítja és felolvassa a fegyelmi
jegyzőkönyvet, amely szerint Mauthner azért bo-
csátották el a bíróság szolgálatából, mert kollégái-
val nem tudott megférni.

— Itt csak a kifejezésben van különbség.
A lényeg az, hogy ideális indokokból vezéreltetve
akartam mozgalmat indítani kollégáim között. Kü-
lönben is mihelyt elhagytam állásomat, nyomban a
„Die Brücke“ című könyvkiadó vállalatot lép-
tettem életbe.

Négy feleség

Elnök: Önnek négy felesége volt. Az első
meghalt, ezzel 1897-től 1902-ig élt együtt. Két
gyermeke volt, akik azonban az asszony halála
előtt elhunytak. Hét hónappal elhalálása után
ön újból megházasodott.

Vádlott: Nagyon el voltam keseredve.

Elnök: Annaira el volt keseredve, hogy a
gyászévét sem várta be?

Vádlott: Hiába épeskedik elnök ur, nagyon
szívemre vettem az asszony halálát.

Elnök: A második feleségétől öt év multán
elvált. A nyomozás adatai szerint ön gyakran
bántalmazta a szerencsétlent.

Vádlott: Erre nem tudok visszaemlékezni.

Elnök: Majd az asszony, akit tanuként be-
idéztünk, elmondja önnek. Egy fiu származott
ebből a házasságból, de ön évek óta látni sem
akarta gyermekét.

Vádlott: Mert elhunyt feleségem megtiltotta.

Elnök: Nagyon sajtáságos, hogy ön ezt a
tilalmat megtartotta, de azt nem ismerte magára
nézve kötelezőnek, hogy más nővel viszonyt ne
folytasson.

Öt házasság

A bíróság megállapította, hogy Mauthner
ötször házasodott. Harmadik házassága a később
meggyilkolt asszonnyal történt. Ettől elvált és ne-
gyedszer is megházasodott. Mert később ettől az
asszonytól is elvált és harmadik feleségével má-
sodsor kelt egybe. Így hát ötször kötött házasa-
ságot négy asszonnyal.

Amikor a meggyilkolt asszonyról esik szó, a
vádlott mindig így aposztrofálja a szerencsétlent:
„a mostanában elhunyt szerencsétlen feleségem“.

Zsák ~ Ponyva

Vétel!

Eladás

Kölcsonintezet, javítóműhely saját cégjelzésű berendezéssel

Albala Izsó Timisoara

II., Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timisoara-Fabrica
Interurban telefon 60

Üzlethelyiséget keresek a város központjában

Esetleg betársulnék vagy cserélnék váradi központban
levő üzlettemmel. Cim megtudható a kiadóhivatalban

Dosztöjovszkij, a játékos

Njutától kért száz frankot

(Bécs, december 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Nove Freie Presse“ mai számában kezdte meg Dosztöjovszkij hátrahagyott leveleinek közlését. Megdöbbentően érdekesek ezek a levelek, amelyeknek mindegyike a minden idők egyik legnagyobb író-mestere életének egy-egy mozaikját adja. Egy-egy regényfoslány mindegyik levél és beszédes bizonyítéka annak, hogy az oroszok zabolátlan zsenije a maga sokszínű és végtelentelén áthidaló skálájú életéből termelte ki regényeinek alakját, akiknek félresiklott és gyöttrődő életét maga is végigélte.

Talán összes levelei közül az a legérdekesebb, amelyben a játékszenvedélye miatti kétségbeesése a paroxszimusz fokozódik fel, amelyben dadogva fogad javulást és éjjel-nappali szakadatlan munkát ígér. Életének ezt a periódusát egyébként „A játékos“ című regényében írta meg mesteri tollal.

Íme a levél:

Saxon-les-Bains, 1868. apr. 18., szombat.

Njuta, édes anygalkám, minden pénzemet eljártam. Mindjárt megérkezésem után félóra alatt mindent elvesztettem. Mit mondjak most neked őrangyalkám, hogy annyira kinezlek? Megmérgeztem az életemet éppen most, amikor már ketten vagyok Szonjával. A gyűrűt elzalogosítottam. A zálogosnő csak nagy ellenállás után vette el tőlem a gyűrűt, anélkül hogy pénzt adott volna, mert éppen nem volt pénze és azt mondta, hogy hét órákor menjek el a válaszárt. Most egynegyed hét óra van, de már előre mondta, hogy tíz franknál nem adhat többet. Ebből csak az derül ki, hogy a zálogosnő fél, valaki jelenti, mert az itteni hatóságok megtiltották, hogy nekem adjon valamit. Könyörögni fogok neki, hogy ne tiz, hanem tizenöt frankot adjon. De még husz frankkal sem (amit biztosan nem fog adni, sőt félek, a tizenötöt is megtagadja) tudnék most elutazni. A szállodára legalább 12 frankot kell számítanom. Az ut nyolc frank. Összesen huszonöt frank. És nekem nincs semmim, a szó szoros értelmében semmim, mindössze pár centimeom. Akárhogyan is lesz, itt Anja, lehetetlen tovább maradnom. Vált ki engem őrangyalkám. Óh édes anygalkám, végtelenül szeretlek, de a sors úgy rendelte, hogy kinezlek mindenkit, akit szeretek. Küldj nekem pénzt, amennyit csak tudsz. Nem kártyára, meg is esküdnék erre, de nem szabad, mert már egyszer hazudtam neked. Ezt a számlát a legrosszabb esetre állítottam össze, mert jobban is kiüthet a dolog? de én a legrosszabb esetet veszem, mert az biztosabb: ha a pénzed holnap reggel megérkezik, akkor négy napra kell kifizetnem a szállodát, tehát körülbelül hatvan frankot. Angyalkám küldj nekem száz frankot. Neked husz frankod marad, vagy még kevesebb. Zalogosítsd el valamit a holmi közül, csak hogy minél gyorsabban kapjam meg a pénzt.

Játszani nem fogok többé.

Leveleidet (nem a pénzt) korán reggel kaptam meg, a legutolsót kilenc órákor, úgy hogy azonnal elutazhattam volna. Ha a pénzt holnap korán reggel megkapom, lesz időm a meggondolásra, de nem fogok játszani többet. A játék ugyanis csak két órákor kezdődik.

Ez csak a legrosszabb esetre! Lehet az is, hogy nem lesz a pénzre szükségem. Ha abból a száz frankból amit küldesz az összes kiadásokat levonva marad negyven, akkor nem fogok játszani, hanem visszaviszem neked. Hallgasd csak, ez az

asszony ma este tiz, vagy tizenöt frankot ad a gyűrűért. Mivel ezzel a pénzzel egy sem tudok mihez fogni, az élet pedig itt elviselhetetlen, oda fogok menni és felteszem. Ha csak tíz frankot nyerek, akkor anélkül, hogy bevárnám holnap leveled, rögtön hozzád utazom; arra az esetre, ha a leveled a távollétemben jönne meg, hátrahagyom a portásnak a címet, hogy a levelet a száz frankkal együtt genti címre továbbíthassa.

Ez az egyetlen remény, amivel holnap reggel megmozdulhatok. De, istenem, milyen kicsi remény. Bocsáss meg Anja, bocsáss meg, anygalkám tudd meg, hogy bármilyen undorítóan is látszhatom előtted, mégis mindkettőtököt (téged és Szonját, aki a te második éned) mindenképpen fölött szeretlek. Kettőtök nélkül nem tudok élni.

Az isten szerelmére, ne emészd magad miattam (esküszöm neked, hogy én vidámabban fogom fel a helyzetet, mint ahogy gondolod, de te, mert szeretsz engem, biztosan bánkódsz miattam).

Ne sajnáld ezt a száz frankot. Majkov biztosan küld kétszázat és mindjárt visszatérem után meg akarom valósítani egy tervemet. Tudod hogy Katkovnak levelet kell írnom. Légy nyugodt, tudom mit fogok írni neki, már három napja forgatom a fejemben és nyugodtan helyezhetem a levélre reményeim.

Bocsáss meg Anja, bocsáss meg. A lábaidat csókolom, bocsáss meg a te naplopódnak. Anja, Anja, édes anygalkám ne nyugtalankodj miattam, de mennyire aggódnok fogok én érted. Öllelek és csókollak mindkettőtököt. Végtelenül szeretlek, őrizd meg Szonját. A háziasszonyok és mindenki másnak mond azt, lehet, hogy csak két nap múlva érkezem. Hogyan bírom ki nélkületek.

Én csak el leszek valahogy, van valami foglalkozásom. Irni fogok, vagy levelet írni Oroszországba. Te azonban folyton sírni fogsz. Oh, Anja mit teszek én kockára. Ne sajnáld a száz frankot, én visszatérek. Oh ha rögtön mehetnék, örökké a tied és Szonjáé vagyok. Meg foglak jutalmazni benéteket, szeretettel foglak megjutalmazni.

Fjodor Dosztöjovszkij

Anja ne tekintsd örültségnek százfrankos követelésemet, én nem vagyok örült és ne tarts bünsznek se: én nem járok el veled közönségesen, nem foglak megcsalni és nem fogok többet játszani. Én most éjjel-nappal dolgozni fogok. Egy évvel ezelőtt, mikor Genfben érkeztünk, sokkal rosszabb helyzetben voltunk.

Átcsoportosítják a megszálló csapatokat

Páris, december 5. A külügyminisztérium közli, Degoutte tábornok javaslatára a francia és belga kormány elhatározta, hogy a megszállt területekről kiutasított és az ott elítélt németek javára már most megteszi a megkegyelmezési intézkedéseket. Egy másik párisi távirat közli, a megszállt területek főparancsnoksága átcsoportosítja a megszálló csapatokat, hogy a katonaság és a lakosság közötti érintkezés csökkenjen. Az átcsoportosítás fokozatosan fog megtörténni.

Tíz nap múlva újra megkezdődnek a román-jugoszláv tárgyalások

Bukarest, december 5. A lapok szerint a román-jugoszláv tárgyalások tíz nap múlva újból megkezdődnek Temesvárt. Egyelőre mindkét kormány képviselői aláírtak egy ad referendum szóló megállapodást, amely szerint a szerb Bánát román egyháza és iskolái és a román Bánát szerb egyháza és iskolái részére ugyanazon jogokat fogják alkalmazni.

A magyar kölcsön előfeltételei

Budapest, december 5. Megbízható forrásból a „Pesti Hírlap“ azt az információt kapta, hogy a magyar kölcsönrel kapcsolatos kérdések két csoportba oszthatók. Az egyik csoportba tartozik magának a kölcsönnek a lebonyolítása, míg azok a pénzügyi és gazdasági kérdések, melyek még a kölcsön likvidálása előtt megoldandók, alkotják a második csoportot. Good népszövetségi delegátus már Londonban kijelentette a pénzügyi bizottság tanácskozásainak befejezésekor, most elsősorban magának Magyarországnak kell nagy erőfeszítéseket tennie, hogy kiérdemlje azt a bizalmat, mely a külföld részéről a kölcsön nyújtásában megnyilatkozik. Ez a gazdasági erőfeszítés arra vonatkozik, hogyan lesz képes Magyarország a bankóprás megállítása után saját erejéből fedezni az államháztartás kiadásait addig az időpontig, amíg a kölcsön első részét megkapja.

Természetes, hogy ez az erőfeszítés a súlyos kérdéseknek egész komplexumát felöleli. Ezek keretébe tartozik elsősorban a belföldi kölcsön is, amelynek nagysága olyan keretek között fog mozogni, hogy elegendő lesz a külföldi kölcsön lebonyolításáig felmerülő államháztartási hiányok és kiadások fedezésére. Az államháztartás egyensúlyát a magyar kormány kényszerkölesön formájában fogja biztosítani, ami azt jelenti, hogy a különböző rétegeket egyforma arányban fogják megadóztatni. A belföldi kölcsön 250—300 milliárd aranykorona között mozog. Ekkora összegre azért van szükség, mert pesszimistikus számítással a következő hónapokban várható állami deficit egymaga is körülbelül 90 milliárdra tehető.

Kitöréssel fenyeget a Vezuv

Nápoly, dec. 5. Nehány nap óta a Vezuv ismét erősen működik. A földalatti morajlásokat hatalmas füstfellegek és hamueső követte. A lakosság körében óriási a pánik s bár a tűzhányó-hegyen levő obszervatórium megnyugtató jelentéseket ad ki, a lakosság ennek ellenére nagyon nyugtalan és mindenki menekülni készül a Vezuv környékéről.

Európa helyreállítása — elmarad

London, december 5. Baldwin miniszterelnök legutóbbi korteszbeszédében kijelentette, hogy Európa talpraállítása több évre elhalasztódott. A jelenlegi angol kormány azonban, ha uralmon marad, Franciaországgal, Belgiummal és Olaszországgal való barátságos együttműködésben fogja keresni az európai problémák barátságos megoldását.

Fogházzal büntetik a távozó tanárokat

Bukarest, dec. 5. Disescu, az alkotmány-reform előadója az oktató-kar esetleges lemondására vonatkozólag kijelentette, hogy a tisztviselőstátusról szóló törvény szerint az együttes, vagy gyors egymásutánban történő lemondások sztrájk jellegével bírnak és a törvény szerint fogházzal büntetendő deliktumok. Ő maga is küzd a tisztviselők anyagi helyzetének javításáért, de ellensége az anarchiának.

Megtört a bankóhamisítás értelmi szerzője

Bukarestből jelentik: I. Jonescu, a Banca Nationala igazgatója Jasiban járt, hogy megtegye a vizsgálatot a hamis ötszázlejesek ügyében. Az igazgató kijelentette, hogy a bankjegyek kivitele ugyszólván semmiben sem különbözik a valódiaktól, csak a színekben van valamelyes eltérés, amit azonban nemsokára tökéletesíthettek volna. Jonescu igazgató közölte továbbá, hogy jövő év márciusáig a hamis ötszázlejeseket ki fogják vonni a forgalomból és művészibb kivitelű, nagyobb alakú bankjegyeket fognak kiadni. A bankjegyhamisítók heten voltak. Kiadták ellenük a tartóztatási végzést, a bűnösöket a rendőrségről az ügyészség fogházába kísérték. A főbűnös Popovici teljesen megtört, mindent be akar vallani és a legsúlyosabb büntetést kéri maga ellen, mert nem hiszi, hogy el tudna még helyezkedni a társadalom keretein belül.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifiiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Devizák	Erdélyi pénzüpiac december 5-én						Kolozsvárt fizettek 100 lejért
	A kolozsvári clearing-iroda jelentése						
	Temesvár	Brassó	Arad	Nagyvárad	M.-Vshely	N.-Szobon	
Zürich	34—3380	3420—34	34—3380	33—3390	3420—34	3420—34	2-93—2-95
Newyork	195—94	197—95	195-50—94	196—95	196—95	197—95	050-00—052-00
London	850—45	855—50	850—44	852—47	855—47	—	011-10—011-20
Páris	—	—	—	1050—40	1045—35	—	10-40—10-50
Milano	—	—	—	850—45	—	—	8-45—8-50
Prága	—	—	—	570—64	—	—	16-80—16-95
Belf. m. k.	—	—	—	174	—	—	17000—17500
Külf. m. k.	—	—	—	—	—	—	8800—9000
Belgrád	—	—	—	—	—	—	42-55—42-60
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	364—68	—	—	363—66	—	—	36000—36500

Gecsemők, kisgyermek-
 ideális ápolószere a Höfer-féle gyermekhintőpor és Höfer-féle gyermek-
 krém!

Az Uj Kelet az
 napilapja
 Felelős szerkesztő
 Az Uj Kelet cikk
 jelölésével
 Előfizetési árak:
 félévre 32
 Gromániában és k
 Rador Publ
 hirdetési in

Interpell

A Bethlen—Pró

(Budapest

titójától.) Tizen

mára a nemzetgy

Szilágyi Lajos i

retes Bethlen—

s amely körül

és is viharos v

hir szerint Szilá

hogy a miniszte

fel, mert szerint

világításban kell

minden háttérét.

Bethlen nem fog

Nagy Ernő

főudvarnagyi bir

Habsburg-családo

uralkodóházának

fog a Habsburg-e

Kis Menyhért fa

megei alispán v

lálni. Komorodzy

tették fel távira

fehérgyarmati gy

zottak el a Beth

mindet nem titk

A nemzetgy

beszélgetve, App

Magyarország he

Amerikában erőse

sokban feltétlenül

Steiner

zékeny veszteség

tét, de az egész

buziási főrabbi hal

hitközség, valamint

részvétel kísérték u

hetvenkét évéből h

hivatását áldásos é

a buzaiási Chevra

adott ki.

Tiltakoz

rosi lakbérpótad

kereskedelmi kama

tegnap délután 4

állást foglaltak az

városi pótadó kivét

igazságtalannak, ill

adó összegét, felhat

hogy ellene a pénz

bezást adjon be.

Gyűjtemén

nagybányai iskola k

december 16-án hatv

gyűjteménnyel lép a

képek, egy izmos tel

Jancu (Petőfi-utca) 3

Sulyos b

csalóira. Bukaresti

vatalos helyről n

cáfolja azt a hirt,

ügyében folyó vizsg

nyesülhetnek. A ko

nőseket a legszigoru

dig nem történt oly

hogy a kormány et

térni. Ha pedig inte

ténni, úgy ezek er

Felhívás

Negustoresc kolozsv

reskedőket, hogy a

bukaresti kongresszu

át a kedvezményes

amelyek kiosztása n

kezdve az összes vo

a Gara de Nordon I

zottság kirendeltsége

gositást, egyéb infor

irodája, Bukarest, C

EGÉSZ LAKBÉ

ZONGORÁKA

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: **Dr. Marton Ernő**

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, fél évre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Interpellációk napja Budapesten

A Bethlen-Prónai-affér. A Habsburg-ellenes politikusok üldözése

(Budapest, december 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tizennégy interpellációt jegyeztek be mára a nemzetgyűlés könyvébe. Ezek között van Szilágyi Lajos interpellációja, melyben az ismeretes Bethlen-Prónai-afférral akar foglalkozni, amely körül a nemzetgyűlés legutóbbi záróülésén is viharos vita folyt. Rövid interpellációjában hír szerint Szilágyi csupán arra fog szorítkozni, hogy a miniszterelnököt nyilatkozattételre kérje fel, mert szerinte a nemzetgyűlésnek teljes megvilágításban kell megismernie ennek az ügynek minden hátterét. Az interpelláló arra számít, hogy Bethlen nem fog elzárkózni az ügy ismertetésétől.

Nagy Ernő amiatt fog interpellálni, hogy a főudvarmágyi bíróság közjogellenes gyakorlattal a Habsburg-családot a mai Magyarország tenyleges uralkodóházáának hirdeti. Ezzel kapcsolatban szólni fog a Habsburg-ellenes politikusok üldözéséről is. Kis Menyhért fájvédő Komorodzy Iván szatmármegyei alispán feltűnése miatt fog interpellálni. Komorodzyt, mint ismeretes, azért függesztették fel táviratilag, mert megjelent a fájvédők fehérgyarmati gyűlésén, ahol éles támadások hangzottak el a Bethlen-kormány ellen és az alispán mindezt nem titkolt helyesléssel végighallgatta.

A nemzetgyűlés folyosóján az újságírókkal beszélgetve, Apponyi Albert kijelentette, hogy Magyarország helyzete külföldön, de különösen Amerikában erősen javult és gazdasági vonatkozásokban feltétlenül számítat Amerika segítségére.

Steiner buziási főrabbi meghalt. Érzékeny vesztéség érte nemcsak Erdély rabbitestületét, de az egész zsidó közéletet Steiner Adolf buziási főrabbi halálával. A vezetőjétől megfosztott hitközség, valamint másuttól híveinek legmélyebb részvéte kísérték utolsó útjára Steiner főrabbit, aki hetvenkét évéből harminc esztendőn át töltötte be hivatását áldásos és önfeláldozó módon. Haláláról a buziási Chevra Kadisa külön gyászjelentést adott ki.

Tiltakozás az új 30 százalékos városi lakbérpótadó ellen. A kolozsvári ipari és kereskedelmi kamara Joan Negrutia elnöklete alatt tegnap délután 4 órakor ülést tartott, amelyen állást foglaltak az új 20, illetve 30 százalékos városi pótadó kivetése ellen. Miután az érdekeltek igazságtalannak, illetve túlmagasnak találják a pótadó összegét, felhatalmazták a kamarai titkárságot, hogy ellene a pénzügyigazgatósághoz írásos felelőbejelentést adjon be.

Gyűjtéményes kiállítás. Egy fiatal festő, a nagybányai iskola kitűnő tanítványa, Szolnay Sándor december 16-án hatvan képből és vegyes rajzból álló gyűjtéménnyel lép a kolozsvári nyilvánosság elé. A képek, egy izmos tehetség igazolása, a Strada Avram Jancu (Petőfi-utca) 3. szám alatt kerülnek kiállításra.

Súlyos büntetés vár az agrárreform csálóira. Bukarestből jelentik: A „Dimineața” hivatalos helyről nyert értesülés alapján megáfolya azt a hírt, hogy a földosztási visszaélések ügyében folyó vizsgálatnál bizonyos pressziók érvényesülhetnek. A kormány felfogása az, hogy a büntöskéket a legrigorúbban meg kell büntetni és eddig nem történt olyan lépés, amely arra vallana, hogy a kormány ettől az álláspontjától el akarna térni. Ha pedig intervenciós kísérletek fognak történni, úgy ezek eredménytelenül fognak végződni.

Felhívás a kereskedőkhöz. A Sfátul Negustoresc kolozsvári vezetősége felhívja a kereskedőket, hogy akik még nem jelentkeztek a bukaresti kongresszusra, jelentkezzenek és vegyék át a kedvezményes utazásra jogosító igazolványt, amelyek kiosztása már megkezdődött. Péntektől kezdve az összes vonatokat igénybe lehet venni, a Gara de Nordon Bukarestben az elszállásolási bizottság kirendeltsége ad az elszállásolásra felvilágosítást, egyéb információkkal a Sfátul központi irodája, Bukarest, Calea Victoriei 60. szolgál.

Kik kaphatnak a jövőben italméresi engedélyt? Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter a napokban rendeletet adott ki, amely szerint a pénzügyi hatóságok 1924 január elsejétől kezdve italméresi engedélyeket kizárólag csak hadirokkantoknak és özvegyeknek adhatnak. A rendelet arról is intézkedik, hogy a körcsmák közötti távolság a jövőben 100 méternél kisebb nem lehet.

1926-ra összehívják a nagy egyháztanácsot. Rómából jelentik: Vatikáni körökben híre jár, hogy a pápa a december 20-án a titkos konzisztórium ülésén közölni fogja a nagy egyháztanács összehívását 1926-27. évre. Ez alkalommal több mint 2000 püspök fog Rómába jönni.

Országos baineológiai egyesület Bukarestben. Bukarestből jelentik: A nemrégiben megalakult baineológiai egyesület gazdasági osztályát most szervezték meg. Elnök Vicol tábornok lett. A választmányba erdélyiek közül dr. Debreceni Bélát, dr. Weisz Aurélt és dr. Mihali Tivadart választották be. Négy hely még mindig fenn van tartva számukra.

Az Árvagondozó műsoros estélye. Ritka szépsikerű műsoros estélyt rekesztette be az Árvagondozó tegnapi konferenciáját. Az estélyt, amelyen Kolozsvár zsidó társadalmának színe-java megjelent, prólogus nyitotta meg. A prólogot Deutsch Kató mondta el bájos közvetlenséggel. Művészi volt a tartalmas és mélyenjáró programnak ez az előjárója, amit a közönség lelkes ovációkkal fogadott. A többi programpontokat csupa parányi árvagyermek adta elő. A kis csöppségek énekelték, táncoltak, szavaltak és gügyögő hangon héber meséket meséltek. A közönség lelkes megragadottsággal és szűnni nem akaró tapsal honorálta a kis árvák sikeres szereplését. A szereplők betanításáért és a kifogástalan rendezéséért minden dícséret megilleti az „Aviva” leányegyesületet. A műsor lezajlása után avatták fel az „Aviva” leányegyesületet. Székely Béla, a Zsidó Nemzeti Szövetség főtitkára, a Szövetség nevében lendületes szavakkal üdvözölte az egyesület vezetőit, Strasser Boriskát, Léb Bertát és Rosenberg Szerát. Az üdvözlésre Strasser Boriska válaszolt meleg szavakkal.

A kuria megkezdte a Tisza-pör tárgyalását. Budapestről jelentik: Ma kezdte meg a kuria a Tisza-gyilkosság tárgyalását. Tekintettel arra, hogy az ügyészség Friedrich István és Lengyel László ellen még a törvényszéki tárgyaláson elejtette a vádat, Kéri Pált kicserélték, Fényes Lászlót és Vágó Jenőt pedig felmentették, a kuria csak Gertner Marcel ügyében itélkezik, akit a törvényszék tizennégy évi börtönrre ítél.

Házkutatás a párisi anarchistánál Daudet Fülöp öngyilkossága miatt. Párisból jelentik: Az ügyészség Leon Daudet feljelentésére házkutatást tartott a „Libertaire” című lap szerkesztőjénél és több anarchistánál.

Ha gummi-óvszert vásárolunk, ne fogadjunk el mást, csak „Ollá”-t.

A temesvári Kadima-est. A temesvári Kadima szombatn este jól sikerült teaestélyt rendezett. A sikerhez nagyban hozzájárult Ungár Lidi klasszikus táncszámával (zongorán Weisz Sári kísérette), Friedmann Ernő humoros, aktuális sportstrófiáival (Balassa Béla kísérette). Végül a temesvári „Herzl”-csoporthoz tartozó Papir karmester vezetése mellett igen hatásos dalt.

Irodalmi szenzáció!

Lebilincselő olvasmány!

Sas László fantasztikus regénye

VIVIANNA

Démonok, tébolyultak és halálhordozók

Egy kötetnek ára 35 lei

Kapható a Pallas Hirlapterjesztőnél. Amatórpéldányok díszes kötésben 100- és 150- lei áron az Uj Kelet könyvosztályában.

A parasztpárt kötelezi magát az agrárreform revíziójára. Bukarestből jelentik: A parasztpárt kommuniké közöl, melyben kijelenti, hogy a kisajátításnál és földosztásnál elkövetett visszaélések miatt kötelezi magát az agrárreform végrehajtásának revíziójára.

Maurice Barres meghalt. Párisból jelentik: Maurice Barres, a híres francia író ma reggel meghalt.

Apponyi beszámol amerikai utjáról. Budapestről jelentik: Apponyi Albert gróf hazatért. Amerikai utjáról nyilatkozott a „Pesti Hírlap”-nak, amelynek kijelentette, nem talál szavakat annak a rendkívüli szívéllyességnek jellemzésére, amellyel mindenütt fogadták. Amerikán nyílt fejjel és nyílt szívvel törekednek a magyar ügy megértésére, de e tényeket kevesen és kevésbé ismerik. A hivatalos körök azonban igen jól vannak tájékozva Magyarországról és Apponyi erős rokonszenvet és nagyon jó érzelmeket tapasztalt Magyarországról. Sorozatos előadásainak a célja az volt, hogy megértesse az amerikaiakkal, milyen jelentősége van Magyarországnak az emberiség általános haladása szempontjából.

Maxim Gorkij Prágában. Prágából jelentik: Maxim Gorkij, a hírneves orosz író a napokban ideérkezett, hogy súlyos tüdőbaját gyógykezeltesse. Az orvosok egy a város közelében levő sanatóriumot ajánlották Gorkijnak, aki már be is vonult a gyógyhelyre. Egyelőre az ápolószemélyzetet kívül senkit, még barátait sem engedik hozzá.

Ujabb vasúti szerencsétlenség négy halottal. Bukarestből jelentik: Pascani állomáson nagy vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat összeütközött egy munkásokkal megrakott vegyesvonattal. Az összeütközés ereje igen heves volt és nagyon sok kocsit összetört. A romok közül nagyszámu sebesültet és négy halottat húztak ki. A katasztrófa következtében a forgalom hosszabb ideig szünetelt és a csernovitzi gyorsvonat ötórás késéssel érkezett a fővárosba. Az anyagi kár is rendkívül nagy.

Százezer lej értékű aranyemű a törülközőben. Tegnap este a kolozsvári rendőrségnek két igen ügyes detektívje: G. Mihail és Fatu a véletlen segítségével jó fogást csinált. A két detektív, aki nyomozó uton volt végigjárta a Ferdinánd-király-uton levő kocsmákat. A vasut közelében az egyik csapszékből, amikor Mihailék be akartak menni, egy gyanus külsejű ember surrant ki törülközőbe csavart csomaggal a hóna alatt. A két detektív szándékosan meglökte az idegent, mire a csomagban levő holmi megzörrent. Erre Mihail felszólította, hogy igazolja magát, de az ember zavartan hebegni tudott csak. Letartóztatták. A törülközőbe burkolt holmi csupa arany templomi kegyeser, melynek értéke megközelíti a százezer lejt, mert az egyes darabok kiváló zománcozott ötvösmunkák. A letartóztatottat előállították a központi kapitányságra, ahol megmotozták. Hat alkulcsos kívül személyazonossági igazolványt találtak nála, melyből kitűnt, hogy a tolvaj Pascau Nicolae nagyalmási születésű, aki néhány hónappal ezelőtt még tagja volt a budapesti tűzoltóságnak. Egyebet nem sikerült róla megtudni, mert Pascau örülnekk tetteti magát és nem felel a hozzá intézett kérdésekre. A nyomok szerint Pascaunak cin-kostársa is van, akit most keresnek a detektívek. Nem tartják kizártnak, hogy a nagy művészi értékű kegyesereket a főtéri Szent Mihály-templomból lopták el.

Tartakower a bécsi sakkverseny győztese. Bécsből jelentik: A nemzetközi sakkversenyben Tartakower kilenc ponttal lett az első s így ő nyerte meg az első díjat és a nagymesteri címet. Második lett Réthy nyolc és fél ponttal.

Egy amerikai pénzcsoport megbízottai Bukarestben. Bukarestből jelentik: Csütörtökön vagy pénteken egy amerikai konzorcium megbízottai érkeznek Bukarestbe, akik egy a fővárosnak nyújtandó nagyobb kölcsön effektuálása végett jönnek. A főváros tanácsa nem csupán a jelzett amerikai konzorciummal tárgyal a nagy kölcsön ügyében, hanem más öt ajánlata van még. Bár az amerikai ajánlat a legelőnyösebbnek látszik, mégis tulkorai volna azt állítani, hogy a kölcsön már realizálva van. Az amerikai konzorcium képviselői csak a jövő héten érkeznek Bukarestbe.

Elsőrendű bükk, tölgy és hántott tűzifa, aprított és vágott a legolcsóbban Janovitz Vilmos tűzifakartárában kapható. Cluj, Str. Enescu. (Gyufagyár-u.) Telefon 127 és 918.

Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósorszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.

ÜZENETEK

Gépészmérnöki pá-reáliskolai érettségi-ség nélkül is beirat-jai műegyetemre. A ltévei, a vizsgák si-az oklevelet.

A beküldött „Cha-betjük. Nem üti meg

hogy a pénzügy-azokat a községi-esszesítalokra is kivete a már beszedett-lyütt azonban a ható-átják az ilyentermé-ven esetekben a költ-használ, ezért ajánl-partársulathoz (Cluj, stre való hivatkozás- Az ipartársulat már orvosolt a mi közben-

Levelét áttettük a melynek összekötte-egélyzőegyesületekkel. íci rendőrprefektus, a ijelentette, hogy az házakban nem lehet szükség van a köz-kért bizonyítványra, új háznak minősíti. yiségek csak akkor a a hozzáépített lak-omszor akkora lett a

osógyár Reg. Ferd. 133

ongorát r helyre es reaktis meg a és RÉTI SZV.-TÁRS. butorterveit tolsóbban itt szerzhetik be

egkészletek ..... 265.- angol forma, is tányérral 20.- sésze hozzá- yérral 18.-

üküzlet: u-Murás fon 2-97

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

FABRE LINE FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG Direkt vonalak — átszállás nélkül Constanța direkt Newyork Constanța-Jaffa-Marseille Constanța direkt Canada Constanța-Délamerika A „Canada“ hajó indul december 8-án. Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia“ Pasagiul Comodia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár Cluj, Calea Regele Ferdinand 11. szám Telefon interurban 2-13 Sürgöny: Juvaere, Cluj Ékszerárugyártás, nagykereskedés Fogászat arany és forrasztó Arany, ezüst és platinaásványítás Kienle és Schwarzwald órákban, valamint kinaerzést tárgyakban nagy lerakat. Csak viszontelárusítóknak!

Telefon 81. Ládagyár Fióküzlet: Egeres Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és színezett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napon 1921 Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-át) 1 szám

Engros 1353 Endetail Mindenféle poharak, demyonok, palackok, Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg. lámpaáruk bármily mennyiségben legelőnyösebben AUSLÄNDER LAJOSNÁL CLUJ, Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

ARMEH' KESH' ANIEM' KESH' Szalámi és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen szűrt libaszír kapható: Lebovics szalámigyár Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz. Árjegyzék és הכשר הקשר kívánatra ingyen

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare Női és férfi óvszerek nagy raktára SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Chaussures "ECHO" cipő a legjobb!

Zsák Zsineg Kötél HAVAS DEZSÓ Timișoara

Aarhus Oliefabrik A/s. aarhusi (Dánia) gyárban készült „Rose“ együtt, minden idegen anyagoktól mentes, tiszta, 100%-os Cocos-ételzsír minden más készítményt minőségben messze felülmúl! כשר אף למחרת כפי עדותו של הרב הגה"מ מרה קאפל רייך אבדק"ה בודאפעסט שיה" Használathán izletes, kellemes, egészséges és cca 20%-kal szaporább más készítményeknél. Csak egyszer tegyen próbát! Kapható minden nagyobb fűszer-és csemegeüzletben. Képv. let és gyári lerakat Luka Gyula Keresk. és Bizományi Vállalatna Turda (Torda) Telefon 6

Gyermekjátékokban, karácsonyfadiszkekben legnagyobb nagybani eladási raktár CLUJ Karácsonyi gyermekjátékkiallítás november 20-án nyílik meg feltűnő olcsó árak mellett Eisenstädter Fülöp és Társa Strada Regina Maria (v. Deák Ferenc-utca) 13. szám alatt

LEGJOBB ZSEBLÁMPA DURA GYÁR TEMEŠVÁR Modern üvegesiszolda és tükörárugyár PÉCHY ÉS TÁRSA ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20 Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot Ujrafoncsorozás

Grünwald üvegcsiszolda és tükörgyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Oradea-Mare Strada Gerliozy 13. szám

Vágott és vágatlan tűzfát
 vagon, 8l- és mázsátételekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
 legolcsóbban szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
 Str. Dragalina (v. Felfegyvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lej

Épületivegezés, képkerevezés,
 kávéházi, vendéglői, háztartási
 cikkek, demionok, táblatűveg,
 lámpaárúk és porcellánedények-
 ből legolcsóbb beszerzési torrás
Ausländer Rudolfnál
 Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdi-
 nand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz.
 alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Endetail!

Benzinmotor 6-14 HP
 Preciziós **esztergapad**
 és az
 aradi „ASTRA” motorgyár
 bármily gyártmánya állandóan
 raktáron gyári áron
 ★
EMIL BLAGA, CLUJ

KARÁCSONYI
GYERMEKJÁTÉK KIÁLLÍTÁS NOV.
 20-ÁN NYILÍK MEG

INGYEN
 sehol sem kaphat
 kötött kabátot,
 harisnyát,
 férfiinget,
 férfi divatárut,
 porcellánárut,
 üvegárut,
 játékarut,
 bőröndárut
 azonban majdnem
INGYEN
 ezen cikkeket beszerezheti a
PÁRIZSI
ÁRUHÁZBAN
 Cluj, Wesselényi-utca 12.
 MINDEN
 CIKKBEN ÁLLANDÓ SZABAD
 KIÁLLÍTÁS

PYROL

FÉMTISZTÍTÓSZER

Pályázat
 A fogarasi izr. hitközségnél üresedésben
 levő kántor **והודק ומוהל** állásra. Ajánlko-
 zók kérvényüket bizonyítványaikkal dec. 15-ig
 az előljárási címére küldjék be. Fizetés meg-
 egyezés szerint. **Dr. Schul Albert** elnök

Lusztig és Nussbächer
 cukorkakülönlegességek állandó raktára
 Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Fényem solópapír **LEPAGENÁL**
 pozitív, negatív
 Tegyen próbarendelést !! Cluj

Írógépek
 és kellek állandóan nagy választék-
 ban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
 Cluj, P. Mihai Vitea-
 zul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.
Finkler Antal

"LEBEDA"

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-
 stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:	Veszünk és eladunk:	Vállalunk:
paplant, matracot, párnát és mindennemű ágyneműt.	lőszőrt, disznószőrt, kecskeszőrt, gyapjut, tollat, afric és Seegrast.	kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.
★ Telefon 596 ★	Villamos tollfosztógépkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.	★ Telefon 515 ★

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
 Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

★ **BYRON LINE LONDON** ★

M. Embiricos & Co.
 BUCUREŞTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanţa direct New-York

A legnagyobb tengerentuli
 luxusgőzösökkel, amelyek
 Constanţa kikötőből indul-
 nak Konstantinápoly, Pireu
 és Palermo érintésével direct
 New-Yorkba.

Átszállás, vesztegzár nélküli.
 Az utazás tartama 16 nap
 tengerentuli luxusgőzessel.

Constantinople 25.000 tonnás
 Byron . . . . . 22.000 tonnás
 Themistocles . 18.000 tonnás

Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50 százalékkal olcsóbb és lejjben fizetendő. Összes előirt okmá-
 nyokat az utlevéllel és négy aláírt fényképpel beküldve, a regisztrálást és az amerikai vizum megszer-
 zését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát, ha bizalom-
 mal fordul központi irodánkhoz, ahol bármely információt szívesen megadunk

M. EMBIRICOS & CO., Bucureşti, Strada Paris No. 1.

Az 1923—924. évi divat
 szenzációs szép anyagjai
 nagy választékban

★ Kabát-, alj- és
 ruhazövegek,
 Momre, brocat,
 maroquen,
 georgette,
 crep de chien,
 selymek, velour,
 chiffon,
 ruhahársonyok
 minden színben

GRÜNWALD
ÉS STEINER
 női divatkülönlegességek áruháza Kolozsvár
 Piata Unirii 12.

Csütörtök. 1923

SZÍNHÁZ

A ROMÁN
 Pénteken: Nincs el

A MAGYAR
 Csütörtök: Gyurko
 Péntek: Trónörökös
 Szombat délután 3
 Este 8 óra
 Vasárnap d. u. 3 ór
 Este 8 óra
 Hétfő: A hattyulov
 Kedd: A hattyulov

MOZ
 Csüt

Select-Moz
 szerelmi nagydrá
 száj regénye ny
 csodás kreációja.

Uránia-Mo
 motiak. Nagyszab
 felvonásban Dosz
 már. Főszerepben
 Tiz. Ragyogó dr

Apollo-Moz
 cirászdráma 5 f
 tőre Henriette H
 mutatványok. Sz

1923. nov. 1—30-ig
 redánkba:

Értékekért
 Persely
 Templomi ad
 Erdélyi-kolóni
 Nordau város

Giunelcis: Br

Mintapersely
 Fischer Lajos 200,
 Mayerné 119.50, M
 Jenő 100, Cluj: Sim
 454.25. Pancota: Ro
 Dr. Bajda Jakab 117
 Sebis: Róth L
 Sándor 20, kisebb
 Bihari Lajos 36, Go
 Goldstein Izidor 29 W
 20, Rubinstein Józse
 gyűjtés 40. (526.—)
 Süßermann Mór 24,
 mann Herman 41, Ber
 45, Weiss Izsák 40
 Jenő 20, Rothmann
 Palmai és Forizs 40,
 szertár 21, Braunne
 Ignác 20, Landau Alf
 Izsó 47, Braunstein
 Özv. Friedmanné 25,
 Jenő 20, Kertész Má
 Albert 80, kisebb gyű
 Az Új-Kor V. évf.
 Dicsőánmartin: Gr
 Schwartz Mór 50, Ka
 Lőb Izsák, Sternberg
 19, (245.—). Pancota
 46, Márton Rudolf 5
 50, (575.—)

Ten

Temesvár: Az
 tezés szerint befolyt 2
 9. számában levő rés
 Márton Sándor 200,
 100, (400.—)

Er

Baia-Mare: A
 teastély jövedelméb
 helyi csoport 400, Cluj
 Cluj: Guttman Char
 gymnazium VI. és VII
 195,

Nó

Vedresábrány:
 Miksa 50, Bistrița:
 Sándor 43 lei, és kiseb

A Koron Kaj
 Cluj, Ca

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Pénteken: Nines előadás.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Csütörtök: Gyurkovics lányok.
Péntek: Trónörökös.
Szombat délután 3 órakor: Szentiványi Álom.
Este 8 órakor: A hattulovag.
Vasárnap d. u. 3 órakor: Tosca.
Este 8 órakor: A hattulovag.
Hétfo: A hattulovag.
Kedd: A hattulovag.

MOZGÓK MŰSORA

Csütörtök, december 6.

Select-Mozgó: Karamazoff testvérek. Orosz szerelmi nagydráma 7 felvonásban Dosztojevics regénye nyomán. A legjobb filmművészek csodás kreációja.

Uránia-Mozgó: A megalázottak és elnyomottak. Nagyszabású orosz társadalmi dráma 5 felvonásban Dosztojevics kitűnő regénye nyomán. Főszerepben Lya Mara (!) és Eich Kaiser Tit. Ragyogó drámai konstrukció.

Apollo-Mozgó: A tűzkerék. Nagyszabású cirkuszdráma 5 felvonásban Főszerepben a kitűnő Henriette Bonnard. Hajmeresztő cirkuszi mutatványok. Szenzációs kiállítású film.

II. kimutatás

1923. nov. 1-30-ig a következő adományok folytak be jódánkba:

Értékekért	181—	Lei
Persely	6.593—	"
Templomi adomány	27.040—	"
Erdélyi-kolónia	1.795—	"
Nordau város	548—	"

Összesen: 36.157— Lei

Értékekért

Giuleleis: Braunstein Zsigmond 181. Lei: 181—

Persely

Mintaperselyek: Sebis: Schwartz Emánuel 230, Fischer Lajos 200, Leikovics Bernát 110, Özv. Steuer Mayerné 119.50, Mihaifalau: Bauer Andor 101, Selzer Jenő 100, Cluj: Simon M. Lajos 132, Özv. Grosz Mórné 454.25, Pancota: Rosenberg Samu 100, Irányi Mór 100, Dr. Bajda Jakab 117.

Sebis: Róth Lajos 27.50, Marton Izidor 25, Steiner Sándor 20, kisebb gyűjt. 10. (742—) **Ermihályfalva:** Bitari Lajos 36, Goldstein Miksa 54, Lőrincz Adolf 52, Goldstein Izidor 29, Weiss és Fischer 47, Grosinger Menyhért 25, Rubinstein József 27, Schwartz Jakab 20, kisebb gyűjtés 40. (526—). **Cluj:** Rosenberg Ferenczné 24, Sütermann Mór 24, Krauss és Löwinger 30, Zimmermann Herman 41, Berkovits Bernát 30, Özv. Löwy Józsefné 45, Weiss Izsák 40, Friedmann Szerén 20.50, Sipos Jenő 20, Rothmann Márton 52, Jeremiás József 30, Palmai és Forizs 40, Heller Lajos 24, Dr. Kohn gyógyszerár 21, Braunné 30, Weintraub Izsák 43, Feuermann Ignác 20, Landau Alfréd 34.75, Heller Lajosné 36, Hirsch Izidó 47, Braunstein Hermann 62, Ausländer Rudolf 50, Özv. Friedmanné 25, Dr. Fischer Tivadár 20, Dr. Sámuel Jenő 20, Kertész Márton 20, Friedmann Adolf 50, Léderer Albert 80, kisebb gyűjtések 339.50 (1.905—). **Timisoara:** Az Uj-Kor V. évf. 9. számában kimutatva 2.600 Lei **Dicsőánmartin:** Grün Zelma és Hermina 82.50, Ifj. Schwartz Mór 50, Kaszner Endre 30, Fischer Mór 23.50, Lób Izsák, Sternberg Hermanné 20—20, kisebb gyűjtés 19. (245—). **Pancota:** Márton Sándor 50, Ungár Armin 46, Márton Rudolf 57, Sonnenklar Vilmos 50, Kun Jenő 50. (575—). Lei: 6.593—

Templomadomány

Temesvár: Az Uj-Kor V. évf. 9. sz. levő részlete szerint befolyt 23.415—, **Resca:** Az Uj-Kor V. évf. 9. számában levő részletezés szerint 3.225—, **Pancota:** Márton Sándor 200, Rosenberg Samu 100, Weiss József 100. (400—) Lei: 27.040—

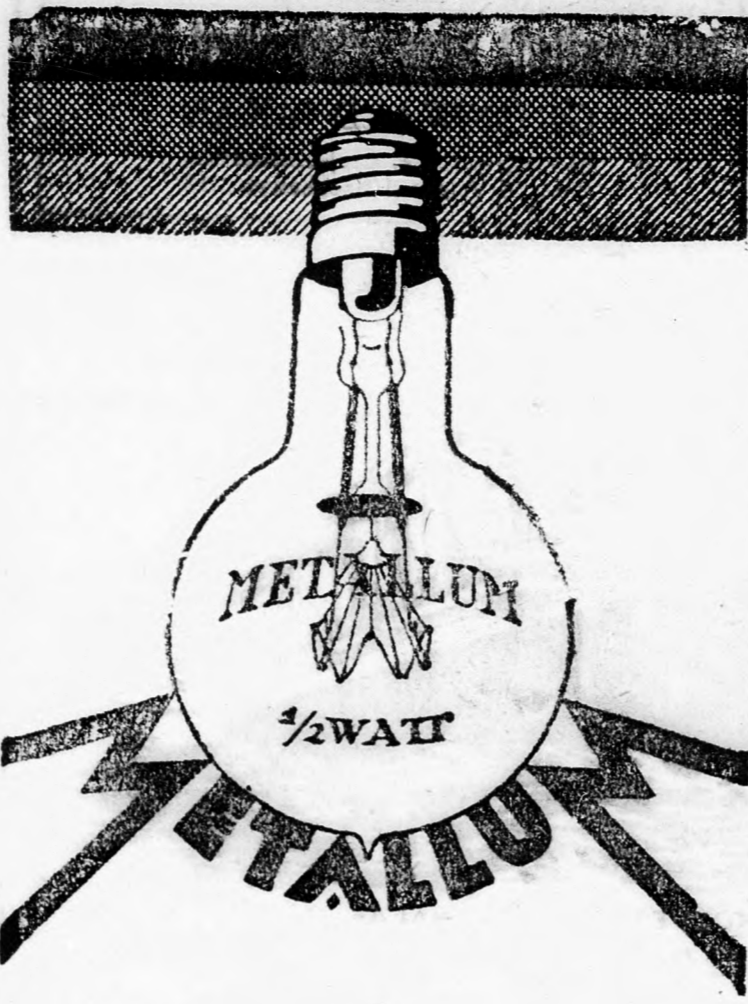
Erdélyi kolónia

Baia-Mare: A Zsidó Leányegylet által rendezett teacostély jövedelméből 10% = 500, **Reghinul-Sasesc:** A helyi csoport 400, Kiállítási tárgyakért 200, (600—), **Cluj:** Guttmann Chaim tanár nevére a Taibuth leánygymnazium VI. és VIII. osztálya 500. Kiállítási tárgyakért 100. Lei: 1.795—

Nordau város

Vedresábrány: Farkas Ferenc 42, **Dej:** Dr. Klein Miksa 50, **Bistrița:** Waldmann József 342, és Fuchs Sándor 43 lei, és kisebb gyűjtésekből befolyt 71, (456—). Lei: 548—

A Keren Kajemeth Erdélyrészi Irodája
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48.

"SIRPINOL"

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: tüdő- és hörghurut, köhögés, számarköhögés és tuberkolózis ellen. Mindenki kérje házi-orvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen.

Bartható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára, Reghinul-Sasesc

Telefon
2-14

Telefon
3-84

VADÁSZ & COMP.

vizvezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet:
Str. Universitatii (v. Egyetem-u.) 2
Műhely: Strada Baba Novac
(volt Bethlen-utca) 11. sz.

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok,
Tungsram-féle izzólámpák, mindennemű
szerelési anyagok állandó nagy raktára.

Hamburg-Amerika Linie

Romániai vezérképviselő:

LÁZÁR H. LAZAROVITZ

Timisoara, I. Strada Mercy No. 2.

Távirateim: Lazarovitz Telefonszám: 16-58.

Hamburg-Amerika Linie:

Hamburg-Newyork	Hamburg-Délamerika
Hamburg-Baltimore	Hamburg-Kuba-Mexiko
Hamburg-Boston	Hamburg-Nyugatindia és nyugati part
Hamburg-Philadelphia	Hamburg-Szent Pétervár
Hamburg-Norfolk	Hamburg-Riga
Hamburg-Brazília	Észak-tengeri szolgálat
Hamburg-La Plata	Kelet-tengeri szolgálat
Kapcsolatban az United American Lines-al	Hamburg-Rajnavonal
Hamburg-Pacific part az American Hawaiian Steamship Co. gőzcséivel.	Utazási iroda.
Hamburg-Levante kapcsolatban a Német Levante Linie-vel.	Vasúti jegyek. Hálókocsijegyek
Hamburg-Afrika	Podgyászbiztosítás
Kapcsolatban a Woermann Linie A. G., a német Ostafrika Linie A. G. és a Hamburg-Bremer Ostafrika Linie A. G.-vel.	Hajójegyek minden tengerentúli kikötőbe.
Hamburg-Keletázsia	Felvilágosítást díjmentesen adnak fiókjaimt
Kapcsolatban a Norddeutscher Lloyd, Alfred Holt & Co., The Ellermann & Brücknell Steamship Co. Ltd.-el.	Bukarest, Caiea Grivitei 133.
	Csernovitz, Rathausstrasse 9.
	Szeged, Piata Unirei 34.
	Arad, Bohus-palota.

Távirateim: Lazarovitz

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuja (volt Bólyal-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekerceselőműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

PÉNZT

takarít meg, ha

Bata cipőt visel,

mert legtartósabb és legolcsóbb

Női egész bagaria cipő 390-től

Női félcipő 340-től

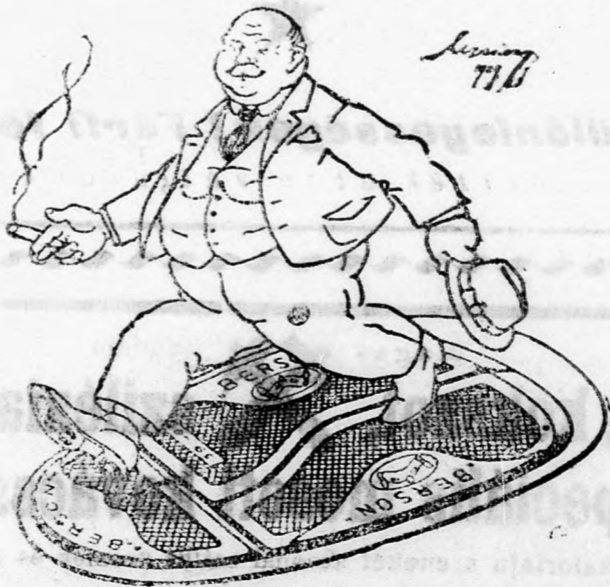
Férfi egész cipő 540-től

Fiucipő 240-től

Bársony kivágott cipők ára lei . . . 310-től

Gyári lerakat: Cluj, Fő tér 9.

Eredeti gyári árak!

Cipőire tétessen BERSON gummitalpat

és meg fog győződni, hogy ez kellemes viselet. Azonkívül a Berson-gummitalp jóval olcsóbb, mint a bőrtalp, tehát ennek viselése nagy megtakarítást jelent. A cipőkészítőtől követelje azonban a szakszerű alkalmazást ezen gummitalpaknak a hozzávaló Berson-cementtel.

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vökök a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Butor! Legelőssőbb be-
vásárlási forrás. Klein
Zsák, Unió-u. 21. 1581

Nagybányán

50 évfennálló uriszabó
üzlet részére

keresek

nagy gyakorlattal bíró
és a modern férfiszabó-
bőséghez teljesen értő
intelligens

szabászt.

Szombaton zárva. Aján-
latokat eddigi működés
és igények feltünteté-
sével kérek.

Deutsch Jenőné
Baia-Mare

Tökmagot, gyógynövé-
nyeket és hüvelyeseket
vásárol mintázott ajánlat
alapján Fischer Sándor
Timisoara, Str. Trei Crai 6.
6571

Papirkereskedőségét,
csakis kiváló erőt, jó refe-
renciákkal és román nyelv-
tudással keres H. Bloch
cég Aradon. 6572

Keresünk feltétlenül
gyakorlott strazsázót és
számlázót. Német nyelv-
ismeret szükséges. Meteor
papirnagykereskedés Cluj
Unió-utca 13. 6575

Eladó: 3 lóerős elek-
trómotor, új kerékpár,
férfiöltönynek való finom
sötétkék szövet teljes hoz-
závalóval. Cluj. Str. Pata
114. szám.

Angol leckeórákat ven-
nek. Szíves megkeresést
„A tanárnak perfektül kell
angolul tudnia“ jellegre
a kiadóba kérek.

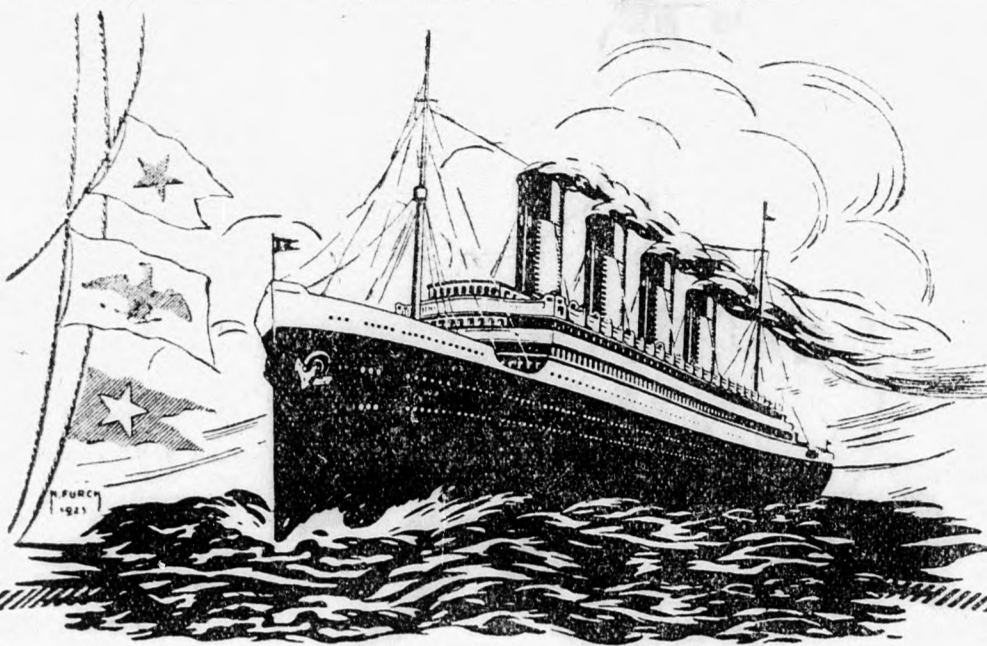
Eladó jókarban lévő
férfi öltönyök Erzsébet-u.
6. sz. földszint.

Különbejárati szép
szoba butorttal együtt bel-
városban átadó. Cím a ki-
adóban.

Előírások
hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWARD JAKAB

bádogárüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKARE/T - TEME/VÁR - NAGYVÁRAD ÉS HALMITÓL.

Hamburg - Amerika -
Bréma - Kanada -
Antwerpen - Argentína -
Cherbourg - Braziliába

KERESZTÜL
A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3 - SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE
2-4 VAGY 6 SZEMÉLYES KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATLAN
ELSŐRENDŰ NÉMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.

PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO.

BUKARE/T * TIMI/OARA - JO/EF/TADT
/TRADA /ZARINDAR № 12 /STR. I. C. BRATIANU (HERRENGA/É) № 8

ROMÁNIA LEGNAGYOBB HAJÓÜGYNÖKSÉGE
DIJTALAN FELVILAGOSÍTÁS ÚTVELÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBE.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

Sándor Ágoston Utoda

c é g n é b é k e b e l t n ő i é s é r f i
bőrkeztük újra kaphatók

Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehérműeket
mérték után vállalunk

Magas kalóriájú

lupényi kőszén, kokszot, sziléziai szalonszenet
és speciális mosott kovácszenet

valamint belföldi közepkalóriájú szeneket azonnal szállít üzemek és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON

SZÉNKERESKEDELMI TÁRSASÁG TIMIȘOARA, AGRÁRPALOTA, TELEFONSZ.: 9.

Sziléziai és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: Cluj, C. Reg. Ferdinand 70

Expozitúra: Petroseni, Kattowitz

Ma kezdődik a

**DICK JAKAB
ÉS FIA CÉG**

**Karácsonyi
nagy
szenzációja**

Mig a készlet tart:

- Karton delén . . . . . 27.—
- Angol tenniszek . . . . . 28.—
- Bársony barchettek . . 39.—
- Selyemszálú siffonok . 34.90
- Kelengyevásznak . . . 35.—

stb.
stb.

**SZERKESZTŐSÉGI
HIVATAL ÉS**
Cluj-Kolozsvár,
L. Pop, (Brassa
Telefon: Szerk
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz. —
A kéziratok kiz
szerkesztőségne
zendők. Kézirat
adunk vis

Cluj-Kolozsvár

AZ ŐSZ

Nem tartj
primás személyé
elfogulatlan bír
kalommal azonba
zsidóságról, am
Természetesen es
mon budapesti f
kalmából az „Eg
amelyben többek
mást is. Csernoc
egynevezett ant
gaszkodó zsidók
foglalkozik, akik
zsidók és mint a
lyát mások közöt
cegprimás tehát
ellen kelt ki. Eb
Csernocnak és n
mitizmus mai vir
résztük van a hit
őknak, mint azo
vek maradtak. D
pappal abban, ho
asszimilánsok elle
mas nem tesz külö
robbanásainál saj
gesen ragaszkodn
zsidók mindig az e
Lehet azonban, h
általában az anti
külön antiszemiti
nünk kell a főpás
figyelmét is az a
hog a zsidóság
zionizmus küzd a
a pápai udvar po
a zsidók palesztin
táznia kell Cserno
nizmus ellen egy
őszinte embernek
vagy nemzeti zsid

Párisban tár

Páris, decem
egy bizottsága me
pénzügy-, hadügy-
román, lengyel és
A két utóbbi állam
szavazták, a román
sokat folytatják.

Ehségzava

Essen, decem
nélküliek elégületle
ki. Az éhező tömeg
az üzleteket s ösz
őrséggel. Az utcai
többet megesbesül

Amerika százn

London, dec
tik: Az Egyesült-Á
a jöváteteli bizottsá
nak 60 millió dollá
teli bizottság biztos
met tartozások meg
mellatt Logan tábor
bizottságba kiküldöt
legyekzik a szövét
Németország téli él
őszére 30—35 millió d

Befejezés előtt a

Bukarest, dec
interjut közöl Zichy
vettel, aki szerint a
kája rendben folyik.
korai az a hír, am
ország gazdasági egy
lőre csak a vitás kérd
a magyar bizottság e
van elégedve a tár
sokára aláírhatják az